

ДЕСЕТ ПРАВИЛА ЗА ДОБАР КОМПСТ

1. Место за компост треба да буде у сенци и заштићено од ветра. Не би требало да буде на камену, бетону или асфалу. Компосту је као подлога потребна земља, јер само на тај начин могу да продру кишне глисте и друга ситна жива бића.
2. Растрести подлогу и ставити крупнији материјал као доњи слој. Преко тога ставити ситније фракције, као што је лишће, отпад из кухиње итд. и што боље промешати. Покошену траву посути у танком слоју или убацити у мешавину, али претходно пустити да мало увене.
3. Добро уситнити и промешати фракције за компостирање; што је разноврснији полазни материјал, то боље.
4. У новопостављену компостну гомилу убацити неколико лопата земље из баште или готовог компоста. Љуске од црног лука, талог од кафе или чаја представљају идеалну храну за глисте.
5. Компост треба одржавати влажним, јер је живим бићима потребна влага.
6. Компост не треба исувише влажити, јер ће онда бити смањено присуство ваздуха. Смањења концентрација кисеоника доводи до промене услова разградње и самим тим се доводи у питање квалитет компоста.
7. Избегавати отпад који привлачи штеточине (месо, кости, куване остатке хране).
8. Обезбедити довољно ваздуха компосту: убацити крупнији материјал; одабрати компостер који има довољно отвора и који обезбеђују довод ваздуха; никада немојте користити посуде које су са свих страна затворене.
9. Мешање компоста побољшава аерацију компоста и на тај начин се убрзава процес. Готов компост се просеје, а материјал који се није разградио поново се ставља у компост.
10. Када се компостер напуни, поклопи се или се на врх ставља дебео слој лишћа или сличног материјала, да би се заштитило од падавина, односно сушења и губитка азота.

Постани и ти мајстор
за компостирање,
учини корисну ствар
за своју заједницу!

Немачка
сарадња
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Sprovedeno od strane:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ
И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Немачка
сарадња
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Sprovedeno od strane:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

КУЋНО

КОМПСТИРАЊЕ

Deutsche Gesellschaft für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

GIZ IMPACT

Управљање отпадом и отпадним водама

Илије Гарашанина 4/10
11000 Београд
Република Србија

Т: +381 11 33 44 342
Ф: +381 11 33 49 932
Е: impact@giz.de
I: www.giz.de

Садржај лифлета осмишљен је у сарадњи са
Еколошким удружењем грађана
“Хоризонти” Суботица.

Израда овог лифлета подржана је кроз програм Немачке
развојне сарадње који спроводи *Deutsche Gesellschaft für
Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH*, пројекат IMPACT –
Управљање отпадом и отпадним водама у општинама, у име
Немачког Савезног министарства за економску сарадњу и
развој (БМЗ).

КУЋНО КОМПОСТИРАЊЕ

Кухињски и баштенски отпад (био отпад) чини око половине укупне количине отпада која настаје у домаћинствима. Ако се овај отпад одлаже на депонијама прави велике проблеме јер његовом разградњом долази до загађења воде и ваздуха. Зато је важно смањити количину био отпада коју бацамо у канту за ђубре. Најбољи начин да то постигнемо је да почнемо да компостирамо наш отпад код куће, односно у нашим двориштима.

Компостирање је контролисани, природни процес разградње органске материје уз помоћ бактерија, гљивица и инсеката и њена трансформација у **компост**, стабилан материјал сличан хумусу.

Корист компостирања је вишеструка:

- Смањује се количина отпада на депонијама, доприноси се заштити животне средине
- Штеди се новац и смањују се трошкови управљања отпадом
- Поспешује се плодност земљишта и смањује се употреба вештачког ђубрива

КОЈА ВРСТА ОТПАДА СЕ МОЖЕ КОМПОСТИРАТИ КОД КУЋЕ?

Био отпад дели се у две групе: „браон“ и „зелени“ отпад. За успешно компостирање користи се приближно једнака количина обе врсте отпада.

У „браон“ отпад, који је богат угљеником спадају суво лишће, гранчице, слама, пиљевина, трска.

У „зелени“ отпад, који је богат азотом спадају остаци воћа и поврћа из кухиње, остаци баштенских биљака, покошена трава и увело цвеће.

Шта не треба компостирати?

Остаци меса, кости, уље, осемењен коров, болесне биљке, лишће ораха и pepeo нису погодни за компостирање.

Где могу да компостирам?

Компост се може правити у ограђеном простору од дасака, од жичане ограде, од старих гума и од других ствари које се више не користе за првобитну употребу. Компостер се може и купити, направљен од пластичних материјала. Битно је да је компостер прозрочан, прекривен и да се у њему лако обавља мешање компостне масе. Компостирати се може готово свуда: у башти, дворишту, воћњаку, на њиви, викендици итд.

Компост је зрео када је смеђе боје, мрвичаст, када се не распознаје материјал који је коришћен и има пријатан мирис шумске стеље. Компост се користи као додатак земљишту у баштама, травњацима, саксијском цвећу итд.

Примена компоста

Зрео компост побољшава структуру и микробиолошку активност тла, стога може послужити као ђубриво или као средство за побољшање квалитета земљишта. У пролеће или пре сађења, компост поспемо по тлу и по могућности га лагано измешамо с површинским слојем земље. Компост не смемо дубоко закопати јер га тиме гушимо. Ако га користимо за узгој саксијског цвећа, морамо га у подједнакој количини мешати са земљом. Током целе године можемо у саксије додавати мало компоста. Количина компоста у повртарству зависи од врсте поврћа.

